

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Za pravičen delež

Vprašanje financiranja samouprav od banovine pa do občine je povsod, in tudi pri nas, eno najtežjih finančnih vprašanj, katerega se ne da lahko rešiti. Odkar smo dobili oblastne samouprave leta 1927, se ta problem posebno težko pojavlja za naše banovine kot naslednice oblastnih samouprav. Leta 1927, ko so bile na oblasti preneseni z državnega delokroga gotovi posli, so dobile oblasti tudi primerne dotacije iz državnih sredstev za financiranje teh poslov. V kasnejših letih, ko je politični kurz šel k najostrejši centralizaciji, pa se je to bistveno izpremenilo. Skoraj vse samoupravne instance so bile degradirane na podrejene organe državnih oblasti, dobivale so vedno večji delokrog, za katerega so morale skrbeti, seveda pod najnatančnejšim nadzorstvom države, niso pa dobile za to nobenih sredstev. To je bilo za državno upravo kaj lahko: dati samoupravam vedno nove posle, obenem pa ni bilo treba šteti za to nobenih denarjev, tako da je za druge državne potrebe ostalo dovolj. Državna uprava pa je šla še dalje ter je samoupravam ozko omejila vire dohodkov, ker si je najbolje pridržala za sebe, one pa, ki so po navadi bili še povrh bolj odložni, je prepuščala samoupravam in ni čuda, če so se skoraj bolj večale pritožbe proti samoupravnemu davčnemu vijaku kot proti državnemu. To se je videlo posebno pri neposrednih davkih, kjer je vsak davkoplačevalec lahko ugotovil, da ni še najhujša stvar samo osnovna podlaga, ampak da so najtežje samoupravne doklade, ki so šle v desetino in stotine odstotkov. Ti odstotki so še bolj povečevali neznoznost bremena neposrednih davkov, poleg tega pa še stopnjevali one krivice, ki so v naši zakonodaji in praksi pri neposrednih davkih.

Kriza državnih financ je povzročila, da so izostale vse dotacije naši banovini, dočim so druge banovine še vedno prejemale iz državne blagajne znatne zneske. Tako vidimo po zadnjih objavljenih podatkih za l. 1935-1936 (Pregledi izvršenih izdatkov in ostvarenjih dohodkov po samoupravnih proračunih za 1935-1936, Belgrad 1936, izdalo finančno ministristvo, proračunski oddelek), da je država dala subvencij in podpor banovinam v tem letu 73.6 milij. din, od tega naši banovini — nič, dobile pa tudi niso nič savska, donavska in varadska banovina. Obilno pa so bile deležne državne podpore vrbaska, primorska, drinska, zetska in moravska banovina, ki so si razdelile ves navedeni znesek 73.6 milij. din. To je vzbujalo upravičeno pritožbo naše in drugih zapostavljenih banovin, kar je dovedlo do tega, da se je vprašanje teh državnih subvencij banovinam v proračunskem letu 1936-1937 uredilo drugače, toda ne na našo zadovoljnost. Dne 1. aprila 1936 je bil zvišan skupni davek na poslovni promet, od čegar donosa je bilo vsako leto 100 milij. din namenjeno za subvencije banovinam. Pri tem pa je bil uveljavljen ključ, ki ne ustreza niti potrebam naše banovine niti deležu, katerega prispevamo v ta namen. Kajti naša banovina dobi po tem ključu vsako leto samo 2.9% skupnega zneska ali 2.9 milij. din. Če bi računali po številu prebivalstva na podlagi ljudskega štetja iz leta 1931, potem bi morali dobiti 8.21% ali 8.21 milij. din. Razlika v našo škodo znaša po tem računu 5.31 milij. din, toliko lahko rečemo, da prispevamo za druge banovine.

Še slabše pa odrežemo, če primerjamo številke, koliko dobimo nazaj in koliko plačamo davka v ta namen. Po uradnih podatkih je bilo v naši banovini v proračunskem letu 1936-1937 plačanih tega povšika za skupni banovinski sklad pri davčnih upravah 13 milijonov 977.000 din, pri carinarnicah pa 9.558.000 din, torej skupno 23.534.000 din. Dobili pa smo od tega zneska namesto proračunskih 2.9 milij. din samo 2.43 milij. din, kar nam še drastičnejše kaže, koliko prispevamo za dotacije drugim banovinam.

Vsi razlogi, ki jih navajajo nekateri za tako visoko nesorazmerje, ne drže. Tudi naša banovina lahko s teženjem med pasivne banovine, kar dokazuje vsako leto dejstvo, da moramo kupiti mnogo, mnogo vagonov koroze za prehrano siromašnega prebivalstva enako kot druge pasivne banovine. Naša agrarna produkcija je posebno v zadnjih letih doživela večkrat zelo slabe letine, kar je še bolj povečalo našo odvisnost od uvoza žita, koroze in tudi drugih živil. Da pa nismo bogata banovina, pa tudi vemo sami najbolje in se naše razmere ne dajo primerjati z materialnim stanjem prebivalstva nekaterih drugih banovin, posebno onih, kjer je imelo kmetijsko prebivalstvo res nekaj od konjunktura za kmetijske pridelke zaradi ugodnejših cen, katere smo morali nasprotno ravno mi plačevati drugim.

Drug najvažnejši ugovor je ta: da plačuje ta davek prav za prav konsum. To v marsikaterih primerih drži, gotovo pa zopet ne moremo reči, da porabi naša banovina z 8.2% vsega prebivalstva z višjim življenjskim standardom v resnici samo 2.9% vseh industrijskih in drugih izdelkov, za katere je treba plačati davek na poslovni promet. Naša banovina plača približno 20% vsega davka na poslovni promet in reči moramo, da se velik del tega zaračuna kupenjem naših industrijskih izdelkov izven Slovenije. Če bi razčlenili pro-

Oktavijan Goga odstopil

Nenaden sestanek politikov pri kralju

Nova vlada nacionalne unije pod vodstvom patriarha?

Bukarešta, 10. febr. c. Silno pozornost je vzbudilo dejstvo, da je kralj Karel proti večeru nujno sklical na dvor vse bivše predsednike vlad in voditelje političnih strank. Avdiencia je bila skupna in govore o ostavki Gogove vlade.

Bukarešta, 10. febr. c. Danes so uradno objavili, da bo romunski kralj Karel v drugem tednu marca obiskal angleško kraljevsko dvojico. Obisk bo uraden in bo kralj Karel v Londonu bival tri dni v buckinghamski palači.

Bukarešta, 10. februarja. c. Vlada Oktavijana Goga je odstopila. O okoliščinah, ki so dovedle do odstopa vlade, ni ničesar znanega. Ves dan so trajala mrzlična posvetovanja v kraljevski palači in številni so bili politiki, ki so prihajali na dvor. Največjo senzacijo je vzbudil prihod voditelja narodno-kmečke stranke dr. Maniu, ki je dolgo ostal pri kralju. Dr. Maniu je zadnje dni imel 3 govore, v katerih je na viden način podčrtal svojo zvestobo do kralja in svoje navdušenje do krone. Dr. Maniu ni ničesar povedal o svojih razgovorih.

Na sestanku vodilnih politikov, ki jih je kralj poklical k sebi na večerni posvet, ni bil navzoč vodja krščanskih nacionalistov Cuza.

Bukarešta, 10. febr. Odstop Gogove vlade, ki je zaradi svoje protizidovske politike vzbudila v zapadni Evropi veliko vznemirjenje, je povzročil v prestolnici veliko politično napetost. Kralj se trudi, da bi mu našel pravega naslednika. Poklical je k sebi še šest bivših ministrskih predsednikov, med njimi tudi voditelja narodno-kmečke stranke dr. Mania in se je z njimi pogovarjal o sestavi vlade, ki bi združila čim večje število demokratičnih strank v novem režimu. Dr. Maniu je sprejel dopisnika Reuterja ter mu dejal, da je njegova stranka v vsakem oziru pripravljena na to, da prevzame oblast v svoje roke. Njegova vlada bi iskreno iskala možnosti najbližjega sodelovanja z Anglijo, Francijo in Zvezo narodov. Glavni povod, seveda samo vnanji, za krizo vlade je izredno surovo sestavljena protestna nota, ki jo je romunska vlada sprejela od sovjetske vlade v zvezi s tajinstvenim ugrabljenjem odpravnika poslov sovjetskega poslanstva v Bukareštu Butenka. V večernih urah se je raznesla vest, da kralj še ni končno veljavno sprejel odstopa Gogove vlade. Značilno je, da kralj, ki je pozval k sebi vse voditelje političnih strank, ni poklical voditelja železne garde Codreana, kar je vzbudilo po prestolnici največjo pozornost. Močni oddelki armade so zasedli strateško važne točke Bukarešte.

Bukarešta, 10. febr. Po avdienci Vajde Vojvoda, šefa romunske fronte, Mironesca, bivšega predsednika vlade, Mania, predsednika kmetijske stranke, Jorge, predsednika ljudske demokrati-

stranke, maršala Avaresca, predsednika ljudske stranke, vodje liberalcev Bratianu ter drugih politikov, je kralj sprejel v avdienco predsednika vlade Goga. Po avdienci je izšlo oficijozno poročilo, da se je kralj odločil za spremembo vlade, sprejel Gogovo demisijsko in da bo Goga vodil posle samo, dokler ne bo imenovana nova vlada.

Nova vlada bo sestavljena iz predstavnikov vseh romunskih strank. Ker pa kralj ni sprejel vodje krščanskih nacionalistov Cuza in voditelja Železne garde Codreana, domnevajo, da v vladi ne bo skrajne nacionalne desnice. Na vsak način bo predsednik kmetijske stranke Maniu igral v vladi prvenstveno vlogo. Govore pa, da ne bo Maniu šef vlade, ampak sam patriarh romunske pravoslavne cerkve Miron, ki bi sestavljal vlado narodne unije. O orientaciji te vlade ni še ničesar znanega kakor to, da ne bo fašistična niti ekstremno demokratična, ampak da bo predstavljala nekako koalicijo vseh narodnih elementov, izvzemši skrajnežev na desni in na levi.

Zaenkrat pa je vest o tem, da bi vlado vodil patriarh, le kombinacija.

Za sovjetskim diplomatom ni še nobenega sledu

Bukarešta, 10. febr. AA. (Stefani.) Primer sovjetskega odpravnika poslov Butenka je še zmerom zavil v čudno skrivnost. Policija je dosedaj ugotovila samo to, da Butenko še ni prekorčil romunske meje, vsaj pod svojim imenom

ne, in zato sedaj samo še išče, ali je te dni kak sovjetski diplomat mogoče pod tujim imenom prekorčil romunsko mejo. Policija dopušča domnevo, da so sovjetskega diplomata ali s silo odvedli ali ga pa skrili. Moskovski agenti so to že večkrat storili v raznih državah. Zanimivo je, da je pretekli teden priplul v pristanišče Konstanca nenadoma sovjetski parnik »Katamaj«, ne da bi o tem prej obvestil pristaniško poveljstvo. Ta parnik pa že več mesecev ni prihajal v Konstanco. Parnik je počasi nalagal premog pri neki tvrdki, ki je v trgovskih zvezah s Sovjetsko Rusijo. To je bilo v soboto, torej istega dne, ko je izginil Butenko. Parnik je odplul v neznano smer. Zato je možno, da so moskovski agentje prišli s tem parnikom in odvedli Butenka v Konstanco, ni pa tudi izključeno, da so Butenka ali pa njegovo truplo vkrcali v kakem drugem manjšem romunskem pristanišču. Možno je pa tudi, da je Butenko padel kot »troc-kist«, ker ni bil zadovoljen s Stalinovo politiko.

Sovjetska vlada obžaluje

London, 10. febr. b. Po včerajšnjih vesteh iz Moskve je sovjetska vlada pozvala tajnika sovjetskega poslanstva v Bukarešti, naj v najstrožji obliki protestira zaradi tega, ker je zginit ruski odpravnik poslov Butenko. Sovjetska vlada v svoji noti obžaluje, da romunsko notranje ministristvo ni storilo vseh potrebnih korakov, da bi se preprečilo ugrabljenje.

Japonci zbirajo mohamedance

Peking, 10. februarja. TG. Japonska agencija »Domei« poroča, da se je v Pekingu zbralo 1500 zastopnikov, ki predstavljajo 70 milijonov mohamedancev, ki žive po Kitajskem, v Mandžuriji in v Sinkiangu. Kongres mohamedanskih zastopnikov je sklenil ustanoviti stalno zvezno organizacijo, ki si je zapisala kot program, da bo »branila mohamedanstvo, sodelovala s tisto Kitajsko, ki je prijateljsko razpoložena do Japoncev, sodelovala tudi z Mandžurijo in Japonsko, v skupni borbi proti komunizmu in Čankajšekovi vladi na Kitajskem. Vrhovni poveljnik vseh japonskih vojsk na Kitajskem general Terauti je prisostvoval tej seji in je mohamedanskemu kongresu v imenu japonske vlade sporočil pozdrave in čestitke.

Angleško posredovanje za mir

Tokio, 10. februarja. TG. Japonska agencija »Domei« potrjuje z vladne strani vesti, ki so se razširile po svetovnem časopisu o posredovanju Anglije za mir med Kitajci in Japonci (o tem je poročal včerajšnji »Slovenec«). Japonska vlada je po poročilu agencije »Domei« obveščena, da bo novi angleški veleposlanik za Kitajsko sir Archibald Clark Kerr sredi februarja prišel v Šanghaj in da nosi s seboj posredovalni mirovni predlog, ki ga bo izročil Čankajšku. Angleški mirovni predlog da je tako sestavljen, da zadovoljuje Japonsko in tudi Kitajski omogočuje, da se častno reši iz neljubega položaja. Predsednik kitajske vlade Kung se nahaja sedaj v Hongkongu v spremstvu Čankajševih žene in se oba trudita pridobiti Anglijo za posredovanje, češ, da želi kitajska vlada skleniti mir. Zadnji porazi Kitajcev na vseh frontah kakor tudi nemiri, ki so izbruhnili v Kantonu in v Sečvanski pokrajini so kitajske oblasti prepirali, da je najboljša za nje, če sklenejo mir z Japonci. Japonska vlada je te vesti vzela na znanje in mirno čaka nadaljnjega razvoja. Le-to je za njo jasno, da se s Čankajšekom ne bo več pogajala.

Sovjetski poslanik za pomoč Kitaški

Newyork, 10. februarja. AA. (DNB.) Sovjetski veleposlanik Trojanovski je včeraj govoril v Chapel Helu pred študentskim društvom vseučilišča v Severni Karolini. Poudaril je, da se lahko rešimo iz sedanje napetosti samo na ta način, da bi se sporazumele Velika Britanija, USA in sovjetska Rusija, ki bi se odločile za podporo Kitajski in jo tako rešile pred Japonsko.

Washington, 10. febr. c. Letos bodo v ameriški vojski upokojili 26 generalov. Toliko jih še niso upokojili v vsej ameriški zgodovini. Tudi to naj dokaže, da se je Rooseveltov vpliv zelo okreplil posebno v vprašanih oboroževanja.

Avstrija izganja naše državljane

Dunaj, 10. febr. TG. Dunajska »Politische Korrespondenz« objavlja naslednje uradno poročilo:

»Proti koncu decembra 1937 so mariborske oblasti tamošnjega predstojnika in nekaj članov »Domovinske fronte« izgnale z utemeljitvijo, da te osebe delujejo proti interesom kraljevine Jugoslavije. (Dotične osebe so bile izgnane, ker so javno delale propagando za obnovo Habsbur-

žanov ter napovedovale, da bodo potem južnoštajerski kraji prišli k habsburški Avstriji. — Op. ur.) Zastopnikom avstrijskih oblasti, ki so v tej stvari večkrat s poudarkom posredovali, jugoslovanske oblasti niso mogle postreči s kakršnimikoli konkretnimi obtožbami proti delovanju teh članov »Domovinske fronte«. Vrh tega je bilo mogoče jugoslovanske vse preveč splošne obtožbe brez izjeme zavrniti. Ker navzlic temu omenjeni izgoni niso bili preklicani in so bili še potem naknadno izgnani drugi avstrijski zvezni državljani, se je avstrijska vlada po šestdesetih brezplodnih prizadevanjih, da bi se stvar uredila na prijateljski način, čutila prisiljena, da je nekaj jugoslovanskih državljanov, ki prebivajo v Avstriji in ki so že dalje časa utemeljeno osumljeni, da se udeležujejo v protijavstrijem smislu, pozvala, da zapustijo zvezno ozemlje.«

Ta razlaga izгона jugoslov. državljanov iz Avstrije, ki je še povečala neprijetno ozračje, ustvarjeno po izgonih samih, bo pravočasno dobila primeren odgovor.

Zagrebska vremenska napoved. Postalo bo bolj oblačno. Pričakovati je zopet dežja ali snega.

Dunajska vremenska napoved. Menjaje oblačno, redke padavine, na prostem močan severozapadni veter, tudi ponoči nekaj nad ničlo.

Kdo pomaga rdeči Španiji

Odkritja dnevnika „Giornale d'Italia“

Rim, 10. februarja. AA. (Stefani.) »Giornale d'Italia« nadaljuje z odkritji o tuji podpori v korist rdeče Španije. Današnji članek je posvečen dokumentom o podpori, ki jo poleg Francije in Sovjetske Rusije izkazujejo rdeči Španiji še neke druge države. List omenja tajno nabiranje prostovoljcev v Avstriji in v Švici ter navaja nato, da delujejo francosko-sovjetski posredovalci tudi v Jugoslaviji in na Norveškem v enakem smislu. Glede tihiotapstva norvežev in naročanja vojne materiala opozarja »Giornale d'Italia«, da obstoji v Londonu družba »Atlantie Shipping«, ki je decembra lanskega leta najela zaradi tihiotapstva orožja in vojnega materiala v rdečo Španijo 45 angleških ladij in po eno estonsko in norveško. Druga družba, ki kupuje in zavaruje ladje ter druga prevozna sredstva za barcelonsko vlado, se imenuje »Hauer Tenens Ltd.«, 3 Grace Clerk Street v Londonu. Ta družba je v tesnih stikih z dvema večjima francoskima družbama za tajna naročila in prevoz blaga. Mnoge angleške ladje vozijo orožje za račun francoskih družb. Poleg teh trditev v Londonu tudi židovska trdka Wedel, ki je v prvi polovici januarja prodala rdeči Španiji blaga za 20 milijonov lir. Podobne posle opravlja tudi španska banka za zunanjo trgovino, oziroma njena pariška podružnica. Tudi to podjetje je ustanovila vlada zaradi plačila naravnega orožja. Neko špansko vojaško odposlanstvo je 28. januarja podpisalo v Belgiji pogodbo za 2000 pušk oblike Mauser. 500 revolverjev oblike FH 7, 35 do 40 tisoč nabojev za puške. 20.000 nabojev za revolverje. Vse to blago so poslali v francosko pristanišče Saint Nazaire. Glede Češkoslovaške omenja list, da je znašalo decembra meseca lanskega leta število češkoslovaških prostovoljcev v rdeči Španiji 5500.

dajo naših industrijskih izdelkov in ugotovili, koliko potrošimo sami doma od naše industrijske produkcije, potem bi prišli najmanj do odstotka, ki bi ustrežal številu prebivalstva, če ne še več.

Vse to nam kaže, da je donos tega davka nepravilno razdeljen po posameznih banovinah. To tudi povzroča, da mora naša banovina iskati virov dohodkov drugod in da je banovinska doklada na neposredne davke v naši banovini največja izmed vseh banovin. To pomeni za nas občutno gmotno škodo, ker se na vseh poljih kažejo posledice prevelike davčne obremenitve, katere povzroča ravno taka centralizacija in izkoriščanje donosa v eni banovini za izdatke v drugi banovini. Dolgo časa to stanje ne more biti vzdržno in merodajni činitelji morajo uvideti, da je

sedanji način razdelitve davka na poslovni promet po banovinah krivičen in da bo treba najti primernejši ključ za njegovo razdelitev, ki bo preprečil tudi neljubne posledice sedanje razdelitve. Davčnotehnični razlogi ne morejo biti merodajni, ker se da po objektivnih vidikih najti primernejši ključ in tudi razpolaga naša finančna uprava z dovolj podrobnimi statističnimi podatki, koliko se posameznih vrst po poslovnem davku obdavčenih izdelkov porabi pri nas in drugod.

Načelno je najporabnejši ključ za razdelitev poslovnega davka po banovinah kraj dejanske potrošnje. To se da izvesti v korist naše banovine, s tem vsega prebivalstva banovine in tudi države, ker je razdelitev bremen tako pravična in ne vzbuja stalnih in upravičenih kritik.

P.

Češki Orli med našimi fanti

ob I. slovanskih smučarskih tekmah

Današnji dan so porabili tekmovalci v glavnem za trening. Že v zgodnjih jutranjih urah so hiteli proti Španovemu vrhu, kjer je start za smuk in potem so celo dopoldne in popoldne brželi v divjem tempu v dolino, cilju nasproti. Tako živahno še nikoli ni bilo na Črnem vrhu kakor te dni. Vse se z mrzlično naglico pripravljalo na velike dni, na I. slovanske smučarske tekmeh, ki jih prireja zveza fantovskih odsekov. Polno je že tekmovalcev tu gori, koča ASK Gorenjca je že prenapolnjena, edina bližnja Tršanova gostilna bo lahko še sprejela nekaj gostov. Naš pridni ata, oskrbnik Gorenjeve koče, ima polne roke dela in še več skrbi imajo njegove tri hčerke v kuhinji, da lahko nastitijo toliko lačnih smučarskih želodcev. Danes so dobile še eno moč in jedva obvladajo naval na kočo.

Po sneženih strminah

Največje zanimanje vlada za češke tekmovalce in naše močnejše, olimpijca Pračka. Znidarja ter drznega Zvana in druge. Naši fantje, ki so že opetovano prevozili to progo, obvladajo najnevarnejša mesta z veliko sigurnostjo. Veselje je gledati te močnejše, ki drviijo v dolino v peklenskem tempu 70, 80 km na uro. Na račun njihove hitrosti je bilo danes več padcev in več zlomljenih smučk in palic, druge nesreče pa ni bilo. Danes dopoldne so se pojavili tudi češki Orli na smučski progi. Pozna se jim, da nimajo doma takih terenov, kajti vozili so z manjšo sigurnostjo, prevelika korajzja takoj pri prvih vožnjah pa jim je povzročila marsikak padec. Popoldne je šlo neprimerno boljše, ker so progo, ki je v remini zelo težka, zlasti zaradi poledenosti, že nekoliko spoznali. Jutrišnji trening jih bo pa vpeljal še v ostale tajnosti. Seveda bodo težko konkurirali našim olimpijcem, ker imajo ravno v alpskih disciplinah za seboj dovolj težkih tekem in treninga na tej progi. Skoraj gotovo si bomo alpsko kombinacijo izvajevali mi, nasprotno pa ememo lahko računati, da bodo

v klasični kombinaciji zmagali češki Orli.

Zato je tudi eden glavnih vzrokov, da nočejo svojih tekmovalcev forsirati v alpski kombinaciji in štedijo svoje sile za tek in skoke, kjer nam bodo nadmočni, če ne bodo imeli kakšne emole, kajti njihova reprezentanca je sestavljena pičlo, torej samo iz štirih tekmovalcev, kolikor jih je predpisanih. To se pravi z drugimi besedami, da se ne sme nikomur nič pripetiti in tudi nihče ne sme odstopiti, ker sicer bi bila njihova usoda za prvo mesto zapечатena. Upajmo, da bo šlo vse po sreči, in da bomo videli v klasični kombinaciji ostro borbo med brati s severa in juga, dočim se bo v alpski kombinaciji vršila ogorčena borba predvsem med domačimi mojstri. Sicer pa ni več dolgo do tega in naši radovednosti bo zadoščeno.

Sv. Križ in Črni vrh v zastavah

Raz hiš pri Sv. Križu visijo naše državne zastave, v Boštjanovem hotelu, kjer je nastanjena češka reprezentanca, pa visi poleg naše tudi češko-slovanska državna zastava. Črni vrh je ravno tako odel v zastave, Gorenjeva koča pa je lepo okrašena zunaj in znotraj, raz strehe pa visita češka in naša državna zastava ter klubska zastava ASK Gorenjca. Vse je že danes v elavnostnem razpoloženju, četudi se tekme prično šele čez dva dni.

Ce se vračša s črnega vrha proti Sv. Križu ali Jesenicam, veak trenutek naletiš na novega tekmo-

valca, ki jo ubira proti Črnemu vrhu. Vsakdo se takoj poda na progo, kjer bo tekma in preizkušnja svoje sposobnosti. Pomožno osebo pa pridno postavlja telefonsko progo, popravlja in urejuje progo, da bo na dan tekme vse v najlepšem redu. Črni vrh je poln življenja, mladi fantje polni mladostnega razpoloženja delajo a polno paro, da bo prireditev kar najbolje izpadla. Vsa pobočja in vrhovi v neposredni bližini Gorenjeve hoče so kakor mravljišče.

Prijazna postrežba v koči

Naša Micka, kakor jo tu imenujejo, ki jo poznajo zlasti naši akademiki, ker je ob njihovih tedajšnjih ekurbela za lačne želodce, pa ima s svojimi sestrami polne roke dela, da postreže tekmovalcem. Od ranega jutra do poznega večera jo nadlegujejo z raznimi prošnjami, ki so seveda vse v zvezi z dobrinami, ki jih tu gori nudi kuhinja. Prav težko je pričakovala bratov Čehov, ker se hoče kar v dveh dneh naučiti perfektno češčine. Zato je bila proti njim še prav posebno postrežljiva — no pa menda le zato, ker je gostoljubnost pri nas doma.

I. K.-er.

Dva poslanca z dr. Mačkove liste odhačata v skupščino

Belgrad, 10. febr. m. Pri predsedniku skupščine Čirihu se je danes prijavil na Mačkovi listi izvoljeni poslanec Franc Novakovič iz Molve in djurdjevskem okraju. Izročil mu je svoja poslanska polnomočja zaradi verifikacije. Poslanski krogi so danes tudi zatrijevali, da bo dobil verifikiran svoj mandat tudi dr. Rudolf Dobovišek, ki je bil izvoljen na Mačkovi listi v šmarnskem okraju. Zaradi dejstva, da je Mačkovo gibanje v Sloveniji docela splahnelo, kar je moral pričakovati vsak trezno misleči politik, je Dobovišek odložil vse svoje funkcije v tem gibanju in po zatrijevanju »Hrvatskega dnevnika« izstopil tudi iz bivše KDK.

Štrašen uboj na Gorenjskem

65 letni stric zabodel svojega nečaka

Kranj, 10. februarja.

Znano je, da so starejši ljudje včasih zelo neprevидni, kadar še več ali manj v svežih močeh izročajo posestva mlajšim. Tak prezgodnji sklep se navadno mašuje z nevalečnostjo, če že ne s sovraštvom, ki razdvoji starejši od mlajših. Takšno ozadje ima tudi strašen umor, ko je snoči 65-letni preužitkar Andrej Kokalj z nožem zaklal svojega nečaka Joahima.

Posestnik Andrej Kokalj, po domače Mah iz vasi Zavodo pri Goricih je pred tremi leti izročil svoje posestvo nečaku Joahimu, ker mu je žena Neža že umrla, kmalu za njo pa tudi hči Jožefa por. Podakar. Joahim Kokalj se je za tem preselil iz svoje domače hiše v Mahovo. Ker je bila Mahova hiša že v slabem stanju in je imel Joahim že precej denarja prihranjenega, je hotel poizdati novo hišo. Stara lega hiše ni bila dovolj na prometnem kraju, zato je zamenjal nekaj zemlje s svojim bratom Jakobom in postavil nekaj sto metrov od Mahove bajte lepo hišo, v kateri je potem odprl čevljarstvo delavnico. Staremu Kokalju ta sprememba ni bila všeč in zato so se za-

ZFO vabi za nedeljo v Planico

Vlak v Planico. K zaključku I. slov. smučarskih tekem v Planico, ki jih je priredila Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani, se peljemo v nedeljo, dne 13. t. m. z rednim, močno ojačenim turistovskim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane točno ob 6 zjutraj.

Da bo mogoče vstopiti v ta vlak vsem udeležencem, ki so se prijavili k tem tekmam v Planico, se bo vlak ta dan izjemoma ustavil do postaje Rateče-Planica in nazaj prav na vsaki postaji.

Za naše prijavitelje bodo rezervirani vagoni v drugi polovici ojačenega vlaka. Zaradi tega nujno prosimo vse udeležence, ki so se prijavili, da vstopate v zadnje vagonce vlaka in se točno ravnote po navodilih rediteljev.

Povratek. Iz Rateče-Planice se vračamo točno ob 17.06 z rednim potniškim vlakom, ki dospe v Ljubljano ob 20.35.

Vozni listki. Vsakdo kupi na svoji vstopni železniški postaji do Rateče-Planice navadno nedeljsko vozno karto, ki velja za brezplačen povratek.

Spominski znaki. Med vožnjo iz Ljubljane do Planice se bodo prodajali v vlaku lično izdelani spominski znaki iz bron, in sicer po 5 din za komad. Ta znak velja obenem za vstopnico k vsem našim smučarskim prireditvam v Planici.

Zigasanje. Tekmovalcem in onim, ki so se udeležili naših tekem v Črnem vrhu in v Planici že 11. in 12. t. m., pa bomo za brezplačen povratek zigosali v Planici na železniški postaji njihove vozne listke oziroma za polovično voznino predpisani K 13.

Zavarovanje. Zavedajoči se velike odgovornosti za primer nezgode za vse tekmovalce brez izjeme, ki pri teh tekmah predstavljajo fantovsko organizacijo, je predsedstvo Fantovske zveze v Ljubljani zavarovalo vse tekmovalce pri največjem zavodu Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki je šla tudi to pot organizaciji kar najbolj na roko. Z našim fanti vred so zavarovani tudi bratje češkoslovaški Orli. Zavarovalna polica se glasi na 30.000 din za primer smrti, 100.000 din za primer trajne invalidnosti in 25 din dnevno za primer začasne delanemožnosti za vsakega posameznika-tekmovalca posebej.

J. Hv.

Knez namestnik prispel v Atene

Atene, 10. februarja. AA. Atenska agencija poroča: Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle, Nj. kr. Vis. vojvoda in vojvodinja kentska in grofica Teering so snoči dopotovali v Atene. Na postaji so jih pozdravili Nj. Vel. kralj Jurij, predsednik vlade Metaxas z vsemi člani vlade, poslanika Velike Britanije in Jugoslavije in zastopniki vojnih in civilnih oblasti. Takoj po prihodu so odšli, da se poklonijo posmrtnim ostankom princa Nikole. Pogreb bo v soboto dopoldne.

Arhiereji ukinili kazni pravoslavne cerkve

Belgrad, 10. febr. m. Arhierejski sabor srbske pravoslavne cerkve je nocoj izdal za javnost obvestilo, v katerem pravi, da je na seji dne 8. t. m. ukinil vse kazni, ki jih je izrekel nad ministri in poslanci, ki so v skupščini glasovali za konkordat. Na svoji seji dne 9. t. m. pa je vsem arhierejem naročil, da ta sklep izvrše.

Belgrajske vesti

Belgrad, 10. februarja. m. Ob desetletnici smrti prvaka bivše radikalne stranke Ljubomira Jovanoviča so njegovi prijatelji imeli danes zadoščen v saborni cerkvi. Zadoščen so prisostvovali številni bivši radikali.

Belgrad, 10. febr. m. V Belgradu se mudi predsednik Društva poštinih zvanjčnikov in služiteljev dravske banovine Jožef Penko ter je v raznih stanovskih zadevah posredoval v poštinem ministru in v državnem svetu. Istočasno je v Belgradu seja širšega upravnega odbora tega društva za vso državo.

Belgrad, 10. febr. m. Tukajšnje Slovensko žensko društvo priredi nocoj proslavo 60 letnice rojstva največjega slovenskega pesnika Otona Župančiča. Na sporedu je več pevskih točk, ki jih bosta odpela tukajšnja operna pevca Anita Mezetova in Josip Rijavec. Govor o Župančiču bo imel Slavko Savinšek.

Belgrad, 10. febr. m. V prostorih tukajšnjega emigrantskega društva Istra-Trst-Gorica bo imel 13. t. m. koncert operni koncertni pevec tenorist Slavko Lukman.

Kako se je ponesrečil „SSSR 6“

Pariz, 10. febr. AA. Po poročilu iz Kandallacke je rešeni namestnik poveljnika zrakoplova »6« opisal nesrečo zrakoplova takole:

Ob 2 popoldne je zrakoplov v bližini Petrozavodskega zašel v gosto meglo. Do tega kraja je plul na slepo srečo. Tu pa je zavil proti Murmansk u hitrostjo 100 km na uro. Letel je v višini 300 do 400 metrov. Kmalu se je zrakoplov dvignil na 450 metrov. Zda jci je pilot vzkliknil in so člani posadke videli pred seboj hrib. Drugi poveljnik zrakoplova Pankov je skušal dvigniti zadnjo stran zrakoplova, toda čez nekaj sekund je nastala detonacija in zrakoplov je treščil na drevesje. Zrakoplov je bil hipoma v plamenih. Tako se je ladja ponesrečila.

6237 smrtnih obsodb v devetih mesecih

Moskva, 10. febr. V teku zadnjih devet in pol mesecev je bilo po uradnem izkazu sovjetskega najvišjega državnega pravdnštva samo od najvišjega sodišča in najvišjih sodišč posameznih sovjetskih republik obsodjenih 6237 oseb na smrt. Obsojenci so bili obdolženi špijonaže, neposlušnosti in političnih zločinov. Od obsojencev jih je 72% pripadalo komunistični stranki.

Eksplodira v Sibiriji

Moskva, 10. febr. b. V tovarni traktorjev in tankov v CeljabinSKU je prišlo iz neznanega razloga do strahovite eksplozije. Oblasti ne sporočajo nobenih vesti, vendar se doznava, da je bilo pri tej eksploziji okoli 100 ljudi mrtvih in ranjenih. Nekoliko inženirjev in delavcev je bilo aretiranih zaradi sabotaže. Bili so takoj vsi ustreljeni. Vsa tovarna je uničena.

Za zvezo Nemcev po inozemstvu z domovino

Berlin, 10. febr. c. Izdan je bil ukaz, da se morajo vsi Nemci (državljeni Nemčije), ki bivajo v tujini, v teku treh mesecev javiti pri svojih konzulatih. Ta ukaz ni v zvezi s kakimi vojaškimi predpisi, ampak oblasti hočejo imeti pregled nad vsemi Nemci, ki bivajo v tujini in jih s posebnimi organizacijskimi ukrepi, ki bodo še izdani, trajno povezati na njihovo domovino.

Hitlerjevci v Avstriji

Dunaj, 10. februarja. AA. (DNB) Ponoči so poslali močne policijske oddelke v nekatere dunajske četrti. Jutrnji listi objavljajo, da so redarji odšli v te dele mesta zaradi tega, ker se je zvedelo, da neke mladinske organizacije pripravljajo demonstracije. Več oseb je bilo aretiranih.

V zvezi z neredi na smučarskih tekmah v Celovcu je knez Starhemberg ustvil vodstvo avstrijske smučarske zveze. Knez Starhemberg je namreč še zmeraj voditelj avstrijskih športnih organizacij.

»Reichspost« piše, da so v Neufeldu aretirali nekega tiskarja in njegovo ženo, češ da sta tiskala prepovedani list »Österreichischer Beobachter«. V Kleinhefleinu in Dunajskem Novem mestu so pa aretirali devet ljudi, obtoženih zaradi narodno-socialistične propagande.

† Joahim Kokalj

ga z vso silo zabodel v srce mlademu nečaku. Kljub silno veliki rani je Joahim hotel iti domov, na mostu pa se je zgrudil in mrtev obležal. Medtem je prišel iz gozda 13-letni Lojzek Zaplotnik, doma iz Letenc, ki se je mrliča hudo prestrašil. Tekel je k Mahu in prestrašen povedal, kaj je videl. V hiši je bilo vse tiho, potem pa je šla Roblekova na most pogledat, kaj je. Takoj je videla, da mlademu Joahimu ni več pomoči in se je vrnila. Po česti je prišel medtem nek delavec in obvestil Joahimove pomočnike o strašnem dogodku. Mrliča so nato odnesli v njegovo hišo. Obveščeni so bili tudi orožniki z Golnika, ki so aretirali starega Kokalja in Roblekovo. Stari je pri zaslišanju povedal, da prav za prav ni vedel, kaj je storil, po umoru pa da je odnesel nož v gozd v grmovje. Pri zaslišanju bratov in sester pokojnika so orožniki zvedeli, da so bili med mladim in starim Kokaljem že večkrat prepripi in stari je že večkrat grozil z orožjem. Pred nekaj meseci je stari nameril puško na Joahima, da mu jo je v zadnjem trenutku izbil iz roke. Domačini pravijo, da mladi Kokalj ni bil nikdar surov s svojim stricem.

Joahima Kokalja so položili v njegovi hiši na mrtvaški oder. V petek bo obdukcija, v soboto dopoldne pa bo pogreb na pokopališče v Goricih.

V Mariboru so

odkrili veliko tihotapstvo

Maribor, 10. februarja. Finančne oblasti v Mariboru so že dalj časa zasledovale neko sled, ki naj bi jih končno privedla do odkritja skladišča, iz katerega se zalagajo mariborski tihotapeci in ostali s saharinom in drugim prepovedanim blagom. Ko so te dni aretirali neko znano mariborsko tihotapko v Celju, vprav ko je stopala v vlak da odnese v Belgrad večjo količino saharina, so dobili dokaze, da je skladišče v Bresternici pri Mariboru pri neki posestniški rodbini Rižnar. Oblasti so že dalj časa sumile, da se bavi ta rodbina s tihotapstvom, vendar niso imele nikakih dokazov. Lani so gospodarja dobili pri nekem tihotapljenju in ga obsojili na leto dni zapora. Pri njih doma pa ni preiskava ničesar našla. Zda jci se mariborska finančna oblastva

odločila, da temeljito preiščejo vso Rižnarjevo hišo. V spremstvu orožnikov so izvršili preiskavo. Kljub natančnemu iskanju pa niso imeli uspeha. Končno pa je vzbudila pozornost slika Matere božje, ki je visela na steni ter imela nepravilno debel okvir. Ko so sneli sliko, so videli, da je za sliko tanka pločevinasta kaseta, v kateri so našli 35.000 dia gotovine. Za ta denar niso mogli Rižnarjevi navesti odkod ga imajo. Finančna oblast pa je preiskala tudi seno in tam so našli pravi zaklad: okrog 70 kg saharina, veliko vžigalnikov, vžigalnih kamenčkov, igralnih kart in podobnih stvari. Vso Rižnarjevo rodbino so aretirali in zaprli mater, 25letnega sina Antona in 22letno hčerko Francisko. Preiskava se nadaljuje in upajo, da bodo odkrili v bližini še drugo tako skladišče.

Opozicija v skupščini napada

Pristaši diktature se razburjajo zaradi pomirjenja s Hrvati

Belgrad, 10. febr. m. V skupščini je bilo danes, čeprav zaradi muslimanskega praznika ni poslovalo, precej živahno. Poslanci so se zbrali v svojih klubskih prostorih in se pripravljali na jutrišnji proračunski razpravo. Kljub proračunski razpravi opozicionalci ne kažejo onega borbenega razpoloženja kakor prejšnja leta. Pred pametno zunanjo, notranjo in gospodarsko politiko sedanje vlade so morali kloniti v skupščini tudi najhujši nasprotniki in priznati, da se je stanje v državi, odkar je na krmilu sedanja vlada, izboljšalo v vsakem pogledu. Pa tudi važni dogodki v našem notranje-političnem življenju v preteklem letu so nasprotnikom dokazali, da je JRZ edina stranka v državi, ki res lahko prevzame in nosi vso odgovornost za vodstvo in ki pravih političnih nasprotnikov, razen dr. Mačka na Hrvaškem, sploh nima, kar je jasno pokazalo že troje volitev, ki so bile pod sedanjjo vlado. Sedanja vlada z železno doslednostjo nadaljuje svoj vsestranski obnovitveni program, ki

so ga napovedali v svojih nastopih razni strankini vodilni člani. Iz vseh teh razlogov je letos v skupščini mir ter se bodo kvečjemu razburjali JNS poslanci, ki bodo spet napake svojih vlad naprtili sedanjemu režimu. Pa tudi med temi poslanci prihajajo zmeraj bolj do spoznanja trezni elementi, ki zagovarjajo pomirljivo stališče do vlade. Ta skupnica je zdaj še v manjšini, toda številu pristašev narašča od dne do dne. Med poslanci JNS je v političnem pogledu prava desorientacija in se je samo tako moglo zgoditi, da so za svojega glavnega govornika v proračunski razpravi določili petomajskega notranjega ministra Veljo Popoviča, ki se je z nesojenim fuderjem Jevtičem za vse čase proslavil z znanimi »demokracističnimi« volitvami, še bolj pa s famoznimi govori za časa verifikacijske razprave. Poslanski krogi zatrjujejo, da bo Velja Popović napadel vlado predvsem zaradi pomirljive politike nasproti Hrvatom, kar JNS-arjem nikakor ne gre v račun.

30 ljudi zgorelo

Strašno maščevanje nad nezvesto nevesto

Mostar, 10. februarja. m. V bližini vasi Sretnica, ki je oddaljena kakih 10 km od Mostarja, se je ponoči pripetila ena najstrašnejših nesreč, kar jih pomnijo ljudje v tem kraju. Snoči je zbral na svojem domu kmet Jurij Rožič ob priliki poroke svojega sina nad sto gostov, ki so bili zbrani v gornjih prostorih njegove domačije. V spodnjih prostorih pa je bilo spravljeno seno in živinska krma. Gosti so se v veselem razpoloženju razveseljevali in popivali pozno v noč. V času, ko so se gostje, nič hudega sluteč, zabavali v zgornjih prostorih, je iz dolščje se nepojasnjenih vzrokov začelo goriti seno v spodnjih prostorih. Požar se je širil ter je kmalu po polnoči z vso silo buhnil tudi v gornje prostore. Pregoreli pod se je pod težo gostov podrli in vsi so popadali v plamene. Iz pogorišča so se čuli strahotni klici na pomoč. Nesreča se je povečala še v trenutku, ko se je zrušilo na pogorišče tudi ostrešje. Iz bližnjih vasi so prihiteli ljudje ter skušali rešiti ponesrečence, toda vsaka pomoč je bila zaman. Šele zjutraj, ko so požar za silo pogasili, so lahko nekaj gostov rešili. Izpod ruševin pa so izveleli 30 strahotno izmaličenih trupel. Med umrlihi so tudi gospodar Jurij Rožič, ženin in obe Rožičevi hčerki. Nevesta se je sicer rešila, a ima po vsem životu strahotne opekline in ni upanja, da bi ostala pri življenju. Trupla so zgorela skoraj do kosti in jih ni mogoče spoznati. Pri nesreči so prizadete tudi cele družine. Na mesto nesreče je prišla orožniška patrulja, ki je uvedla strogo preiskavo. Ljudje zatrjujejo, da je požar podnel neki fant, ki ga je nevesta zapustila, ter se je na tako strašen način hotel maščevati nad Ružičevo družino. Nesreča je v vsej javnosti napravila najgloboji vtis. Vsi sočustvujejo s težko prizadetimi družinami.

Razprava proti nemškemu pasloru u

Berlin, 10. febr. b. V sodnem procesu proti pastoru Niemüllerju je nastal senzacionalen preobrat. Pastor je namreč odklonil brambo treh bratiteljev in izjavil, da prevzema sam svojo obrambo. Zato mu je sodišče določilo posebnega uradnega branila in prekinilo sodno razpravo za en dan, da se ta stvar uredi. O dosedanjem poteku razprave, ki je tajna, se doznava, da je predsednik sodišča takoj ob začetku razprave opomnil vse prisotne, da ne smejo dajati nobenih informacij tujim časnikarjem.